

lia: si ergo ad horum remissionem praestat S. Unctio, potiore ratione valebit pro venialibus. Deinde, directe ista adversantur perfectioni vitae christianae ac poenitentiae: ergo venialium remissio proprius spectat ad effectum hujus Sacramenti.

Quo pacto autem id praestare valeat, intelligi potest ex dictis in Disq. de *Poenit.* Dummodo non perseveret in anima actualis in venialia affectus, Sacra Unctio devote suscepta, et praesertim meritum Christi virtus, quae per sacramentum applicantur, movent divinam clementiam ut ejusmodi condonet offensas, juxta subjecti dispositionem.

THESIS V.

Poenae temporales, pro peccatis debitae, remittuntur etiam per Extremam Unctionem.

28. *Nota.* Hunc S. Unctionis effectum provenire intelligimus non tantum ex opere operantis, quia susceptio hujusce sacramenti est actus poenitentiae et satisfactorius: sed etiam ex opere operato.

29. Prob. 1.º Tridentinum docet (1): «Delicta, si quae sint adhuc expianda, et peccati reliquias abstergit.» Jam vero, dum poenae debentur, non est peccatum plene expiatum: expiare enim peccatum, est Deum placare, seu propitium reddere: atqui cum exigit poenas, non est plene placatus: ergo abstergere delicta, quae sunt adhuc expianda, importat etiam remissionem poenarum. Patet quoque ex eo, quod istae poenae sunt peccatorum reliquiae: ergo et illae absterguntur, seu condonantur per S. Unctionem.

30. 2.º Ut supra dictum, pro consummatione vitae christianae et poenitentiae, instituta fuit Extrema Unctio. Sed neque vita christiana, neque poenitentia consummatae dici queunt, dum poenae debentur pro peccatis: ergo.

31. Dices. Inde sequi videtur, quod omnes decedentes sacra muniti Unctione, poenas alterius vitae evadant.

Resp. Nego *sequelam*; nam major vel minor poenarum remissio a subjecti pendet dispositione.

(1) Sess. XIV, de Extr. Unct. c. 2.

CAPUT II.

De materia, forma et ministro Extremae Unctionis.

ARTICULUS I.

De materia Extremae Unctionis.

THESIS VI.

Extremae Unctionis materia remota est oleum olivarum: proxima autem est Unctio a Sacerdote facta.

32. 1.º pars thesis est de fide et probatur 1.º Tridentinum: (1) «Intellexit Ecclesia, materiam esse oleum ab Episcopo benedictum.» Item Florent.: «Cujus materia est oleum olivae per Episcopum benedictum.»

2.º S. Jacobus dicit: *Orent super eum, ungentes eum oleo, in nomine Domini.* Jam vero nomine olei, venit, per se et simpliciter dicti, oleum olivarum.

33. 3.º Constans et perpetua traditio Ecclesiae argumentum praebet indubitatum; numquam enim Ecclesia, graeca vel latina, hoc sacramentum sine oleo olivarum ministravit, uti observat Tridentinum (ibid.). In L. Sacramentorum S. Gregor. Mag. oratio pro benedictione Olei, sic habet: «Emitte, Domine, Spiritum S. tuum Paraclitum de coelis in hanc pinguedinem olivae, quam de viridi ligno producere dignatus es ad refecionem corporis...» Victor Ant. manifeste supponit, oleum commune, scilicet olivarum, adhibitum et praescriptum fuisse ad S. Unctionem (2): «Oleum inter alia et laborum molestias mitigat, et lumen fovet, et hilaritatem conciliat, Oleum igitur, quod in S. Unctione adhibetur, et Dei misericordiam, et... etc.»

34. II.^a pars prob. 1.º Oleum significat sacramenti effectum qua-

(1) Sess. XIV, de Extr. Unct. c. 1.—(2) In Marc. VI.

tenus Unctione applicatur: ergo Unctio est materia proxima. *Ant. prob. Trident.* ait: «Ecclesia intellexit... materiam esse oleum ab Episcopo benedictum; nam Unctio aptissime Spiritus Sancti gratiam, qua invisibiliter aegrotantis anima inungitur, repraesentat.»

35. 2.º Ipsa verborum forma, qua Ecclesia perficit sacramentum, significat, per usum olei, seu Unctionem, causari effectum; ait enim: «Per istam Sanctam Unctionem... indulgeat tibi Deus...» Victor Antioch. (*ibid.*) non ad simplex oleum, sed ad ejus usum significationem adscribit, dicens: «Quod de mystica Unctione, et olei usu hic subjungitur... solus Marcus commemorat...» S. Jacobus docet cum ipsa Unctione adhibendam precem: *Orent super eum ungentes eum oleo in nomine Domini.*

36. 3.º Aliorum sacramentorum, quae in actione, seu usu consistunt, non autem in re permanente, uti S. Eucharistia, materia proxima est elementi applicatio; uti in Baptismo, lotio, etc. Ergo idem censendum in Extrema Unctione.

4.º Denique ipsa nomina, quibus vocatur a Patribus hoc sacramentum, idem confirmant. Dicitur enim: Sacra Unctio, Unctionis Sanctificatio, Sacramentum Extremae Unctionis, etc.

37. Obj. Innocentius I dicit, Unctionem fieri sancto *Oleo Chrysmatis*; ergo materia non est simplex olivae oleum, sed mixtum aliquid.

Resp. Ex graeca lingua vox *Chrisma* desumpta est, et quamlibet significat Unctionem, sive simplicis olei, sive compositi et mixti. Negatur ergo consequentia.

2.º Si forsitan aliquid balsami misceretur, id ad odorem aliquem fundendum, non necessitatis causa factum fuisse.

THESIS VII.

Oleum pro sacra Unctione debet ab Episcopo esse benedictum.

38. Prob. 1.º Ex verbis laudatis (Th. praec.) tum Tridentini, tum Florentini.

2.º Innocentius I (1) aperte docet, quod Episcopi est, «ipsum *Chrisma* conficere.» Concil. Cabilon. (2) decrevit: «Oleo, quod ab Episcopo benedicitur, a presbyteris infirmi inungi debent.»

3.º Paulus V damnavit (13 Jan. 1655) hanc prop. «Quod sacramentum Extremae Unctionis oleo episcopali benedictione non

(1) Ep. I, ad *Decent.* — (2) Can. 45.

consecrato ministrari valide possit: auditis DD. Cardinalium suffragiis, declaravit (Sanctissimus D. N. D. Paulus V), dictam propositionem esse temerariam et errori proximam.»

SCHOLION.

Qua potestate Presbyteri graeci aliique orientales benedicunt oleum infirmorum.

39. Expositae in thesi doctrinae obstare videtur, quod apud Graecos, Armenos, aliosque orientales, Presbyteri benedicunt etiam oleum pro Unctione infirmorum, et numquam eis Ecclesia id prohibuerit. Imo, expresse declaravit Clemens VIII (1): «Quod non sunt cogendi Presbyteri Graeci olea sancta, praeter *Chrisma*, ab Episcopis Latinis dioecesanis accipere, cum hujusmodi olea ab iis, in ipsa oleorum et sacramentorum exhibitione, ex veteri ritu conficiantur, seu benedicantur.»

Quo ergo sensu damnata est propositio illa: «Quod oleo episcopali benedictione non consecrato administrari valide possit sacramentum Extremae Unctionis?»

Resp. Quaedam in his documentis existere, primo aspectu, videtur contradictio. Supponimus, fuisse illud Pauli V decretum sufficienter promulgatum, uti normam et doctrinam ab universa Ecclesia tenendam; quo praesupposito, dicimus: ministrum validae consecrationis olei sancti *ordinarium* solum esse Episcopum; presbyteros autem, vi solius sui ordinis, non posse illud valide benedicere; sed posse accedente *legitima delegatione*. Quemadmodum pro jurisdictione necessaria in foro interno Poenitentiae, ut supra diximus (2), non aliam voluit Christus Sacerdotibus conferre nisi legitimam; ita disposuit ut non aliud foret hujus sacramenti oleum, nisi legitime benedictum. Jam vero, apud Graecos, presbyteri legitime, ex auctoritate Apostolica (tacita vel expressa), benedicunt olea Extremae Unctionis: e contra apud Latinos. Hinc, cum propositio illa damnata assereret absolute et confuse, non esse necessariam benedictionem Episcopi, etiam apud Latinos, et aliam posse sufficere, nulla etiam facta delegatione; jure damnanda erat.

(1) Constit. 34, pro *Græcæ rith.* — (2) Disq. V. De Poenit. Thes. XXXI. Schol. II. IV, nn. 261, 265.

ARTICULUS II.

De forma Extremae Unctionis.

THESIS VIII.

Forma Extremae Unctionis est oratio illa quam, juxta Ecclesiae praescriptionem, fundit Sacerdos inungens oleo sancto.

40. *Nota.* Diversae sunt in Ecclesiis orationes quibus ministratur sacra Unctio. Romana Ecclesia dicit: «Per istam sanctam Unctionem, et suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid per visum deliquisti» et similiter inungens alios sensus. Ecclesia Graeca fusius deprecatur: «Pater sancte, medice animarum et corporum, qui misisti unigenitum Filium tuum... sana quoque hunc servum tuum a corporali, spiritualique infirmitate, qua continetur, et vivifica eum per gratiam Christi tui.» Ita in aliis Ecclesiis, et aliis temporibus, aliae adhibitae sunt preces.

41. Prob. 1.º Tridentinum ait (1): «Intellexit Ecclesia formam esse illa verba: per istam Unctionem...» Florentinum pariter (2): «Forma hujus sacramenti est haec: Per istam sanctam Unctionem.»

2.º S. Jacobus dicit, ministrandum esse hoc sacramentum, orando pro infirmo in ordine ad ejusdem alleviationem et salutem: *Inducat presbyteros Ecclesiae, et orent super eum, et oratio fidei salvabit infirmum et alleviabit eum...* etc. Ergo oratio illa, quam fundit Ecclesia cum Unctione ad effectum ipsius impetrandum, est vera hujus sacramenti forma.

SCHOLION I.

De forma deprecativa.

42. Solent AA. quaerere, utrum sit essentialis forma deprecativa ad hoc conficiendum sacramentum. Nonnulli, aliquibus innixi an-

(1) Sess. XIV, de *Extr. Unc.* c. 1.º—(2) Decret. pro Arm.

tiquis ritualibus formam aliquam absolutam exhibentibus, putant ejusmodi formam, sine deprecatione, posse valide sufficere. Verum alii communiter asserunt, requiri omnino, ad valorem sacramenti Extremae Unctionis, deprecationis verba.

43. 1.º Quia Trident. docet: Jacobum illis suis verbis docuisse materiam et formam hujus sacramenti: jam vero, quoad formam, nihil aliud dixit Apostolus nisi, *Orent super eum: et oratio fidei salvabit.* Ergo forma debet esse oratio.

2.º Praxis universalis Ecclesiae id confirmat: nam semper adjunxit precem aliquam in ministranda Unctione. Illae autem formae absolutae, quae nonnunquam leguntur, ad oratum vel complementum aliquod pertinebant; et solas fuisse adhibitas, negamus. Ita censent, et auctoritate sua confirmant, D. Thomas (1), S. Bonaventura (2), Albertus M. etc.

44. Obj. «Quae sunt de necessitate sacramenti, observantur eodem modo apud omnes. Sed nihil est magis de necessitate sacramenti habentis formam, quam ipsa forma; ergo cum non sit aliqua forma communiter observata ab omnibus in hoc sacramento, quia diversi diversis verbis utuntur, videtur quod hoc sacramentum non habet aliquam formam.» Ita D. Thomas ibidem.

Resp. cum eodem S. Doctore: «Dicendum quod illa verba, quae sunt de essentia formae, scilicet, oratio deprecativa, ab omnibus dicuntur: sed alia, quae sunt de bene esse, non observantur ab omnibus.»

SCHOLION II.

De pluralitate Unctionum.

45. In partibus corporis Unctione sacra inungendis, non fuit, neque praesens existit una eademque in Ecclesia disciplina: quemadmodum et in Baptismo facta est aliquando ablutio per trinam immersionem, alias per unam vel trinam infusionem, vel etiam per aspersionem.

In Ecclesia Latina, quas Unctiones fieri oportebat, docuit Florentinum, nec non *Rituale Romanum*, et *Catechismus* Tridentini: «Hoc sacramentum nisi infirmo, de cujus morte timeatur, dari non debet. Qui in his locis ungetur est: in oculis propter visum, in auribus propter auditum, in naribus propter odora-

(1) in 4, dist. 23, Q. 1, a. 4, q. 2.—(2) *Ibid.* a. 1, q. 4.

»tum, in ore propter gustum vel locutionem, in manibus propter tactum, in pedibus propter gressum, in renibus propter delectationem.»

46. Verum non id servatur semper; nam unctionem renum omitte-
tendam in mulieribus, monet *Rituale*, item et in viris, alicujus
incommodi causa, praetermitti posse: quas etiam a pluribus suo
tempore non servari, D. Thomas et Albertus M. testan-
tur; alii autem, ut dicit Albertus, ungebant etiam scapulas et
pectus.

47. In Ecclesia Graeca communiter Sacerdotes olim ungebant
frontem, mentum, ambas genas, pectus, manus et pedes. Verum
aliqui pedes omittunt, ut refert Simeon Thesalonicensis.
Dixi olim; nam ut fert Denzinger, (1) pro praesenti, «Quae-
nam sint partes corporis, quae apud orientales unguuntur, nullibi
indicatum invenimus, nisi quod Bernatus de Coptis tradit:
»unicam unctionem memorat, quae in fronte fiat. Sed et Vans-
»lebius de unica unctione loquitur, quae a Sacerdote seniore
»peragatur. Ex *Rituale* autem Gabriellis patriarchae, apud
»Renaudotium, et euchologio *Tukiano* et codice *Vaticano* 78.
»omnes Sacerdotes unguunt; utrum in diversis partibus, non est ex-
»pressum, et ideo neque videtur admittendum.»

48. In particularibus nonnullis Ecclesiis, Ecclesia Romana non
improbante, mos existit, ut peste infectis una sola unctio, cum for-
ma generali unica, ministretur.

49. **Corollaria**. I. Quinque primae Unctiones quinque sensuum ex
praecepto, saltem, servandae sunt in Ecclesia Latina. Ita Bene-
dictus XIV (2).

II. Ecclesia numquam docuit, vel determinatam alicujus partis
unctionem, vel definitum aliquem unctionum numerum esse faci-
endum; ideoque id non pertinere ad sacramenti essentiam, cen-
sendum est. Ita Suarez.

III. Absolute loquendo, una tantum Unctio cum forma generali
sufficere posset; ita ut in Ecclesiae judicio et manu esset, unam
tantum, vel duas usurpare. Sic Serrarius, in opusculo de
Extr. Unctione, cap. 7, ubi plures exponit rationes.

(1) Ritus Orient.—(2) De *Syn. Dioc.*

ARTICULUS III.

De ministro Extremae Unctionis.

THESIS IX.

Solus Sacerdos est Extremae Unctionis mi-
nister.

50. Thesis haec est de fide catholica et probatur, 1.º Concil.
Tridentinum (1) definivit: «Si quis dixerit, presbyteros Eccle-
»siae, quos B. Jacobus adducendos esse ad infirmum inun-
»gendum hortatur, non esse Sacerdotes ab Episcopo ordinatos, sed
»aetate seniores in quavis communitate; ob idque proprium Ex-
»tremae Unctionis ministrum non esse solum Sacerdotem; anath.
»sit.»

2.º S. Jacobus dicit; ad hoc ministrandum sacramentum
vocandos Sacerdotes: *Inducat Presbyteros Ecclesiae*. Jam vero, no-
mine *Presbyterorum* intelligi Sacerdotes supponimus ex tractatu de
de Ordine. Verum etiam ex subjecta materia patet. Nam agit
Apostolus de quodam mysterio, seu sacramento, de opere no-
mine Domini perficiendo, et de peccatorum remissione. Sed ejus-
modi munera pertinent natura sua ad sacrum ministerium; ergo
non seniores, sed Sacerdotes, qui eo nomine appellabantur, illi
Presbyteri sunt intelligendi.

51. 3.º Concilium Florentinum (2) docet: «Minister hujus
»sacramenti est Sacerdos.» Tempore Innocentii I ita erat Sa-
cerdotibus proprium sacrae Unctionis ministerium, ut Decen-
tius interrogaverit Sum. Pontificem, utrum possent Episcopi hoc
officium exercere: ille autem respondit: «Ceterum illud superfluum
»videmus adjectum, ut de Episcopis ambigatur, quod Presbyteris
»licere non dubium est; nam idcirco de Presbyteris dictum est; *in-*
»*ducat Presbyteros*, quia Episcopi occupationibus aliis impediti, ad
»omnes languidos ire non possunt.» S. Chrysostomus, ut
supra vidimus, eximiam ostendit sacerdotum potestatem et exce-
llentiam, illud eorum officium, de quo S. Jacobus, propo-
nens: ergo existimabat proprium esse illorum ministerium.

(1) Sess. XIV, de Extr. Unct. can. 4.—(2) In Decr. pro *Arm.*

S. Gregorius (1) modum tradens ministrandi S. Unctionem, ait: «Ingressus Sacerdos in domum infirmi...» Et de Sta. Kungunda, in ejus vita refertur: «Illa conversa ad eos, qui illic assistebant Presbyteros, sacrae Unctionis oleum et Eucharistiam sibi petiit ministrari.» V. Beda (2): «Hoc et Apostolos fecisse [Unctionem olei] in Evangelio legimus, et nunc Ecclesiae consuetudo tenet, ut infirmi oleo consecrato ungantur a Presbyteris.» Conc. Cabilon. [sec. IX], can. 48: «Secundum B. Apostoli Jacobi documentum, cui etiam documenta Patrum consonant, infirmi oleo, quod ab Episcopis benedicitur, a Presbyteris ungi debent.»

52. Obj. Innocentius I (3) dixit: Oleum Chrisimatis ab Episcopo confectum, quo non solum Sacerdotibus, sed et omnibus uti licet, in sua aut in suorum necessitate inungendo.» Ergo omnes ministrare possunt hoc Sacramentum.

Resp. Dist. et explico. Omnibus uti licet ministrando sacramentaliter; nego. Quod quidem ex contextu evidens fit, nam tale ministerium ad Presbyteros pertinere, et consequenter, etiam ad Episcopos, si velint, deinde subjungit; ut vidimus in thesi. Omnibus uti licet passive, seu subjective; conc. Vel, ut alii intelligunt, devotionis usu, uti fieri solet cum oleo lampadarum Ecclesiae, vel cum aqua sacra fontis baptismalis; etiam concedo. Primo modo respondet Suarez cum Baronio, Bellarmino, Maldonato et aliis: secundo, AA., etiam plures, et quidem probabiliter. Nam ex *Ordine Romano* patet, quod Episcopo olea consecranti fideles olei ampullas offerebant, ut simul benedicerentur, ad eorum pium usum.

THESIS X.

Non sunt plures Sacerdotes necessarii, sed unus sufficit ad Extremae Unctionis ministracionem.

53. Nota. Graeci septem, si fieri possit, vel saltem tres adhibent Sacerdotes in sacra Unctione ministranda: certa tamen et catholica est doctrina quam in thesi asserimus.

Prob. 1.º Alexander III (4) decrevit: «Nos igitur tibi taliter duximus respondendum, quod Sacerdos, uno praesente clerico, et etiam solus potest infirmos ungerere.» Confir. Tridentinum et Florentinum (in Th. praec.) docent, Sacerdotem in numero

(1) L. de Sacram. — (2) in Ep. Jac. — (3) Ep. ad Decent. — (4) Cap. Quaesivit. 14, extra. De verb. Significat.

singulari esse ministrum hujus sacramenti. Item Innocentius (ibid.) dixit, posse Episcopum adire infirmos, si non impediatur, et eos ungerere: non ergo opus est, ut a pluribus ministraretur Sacerdotibus.

54. 2.º Conc. Regiaticin. (1) praescribit: «Quia frequenter accidit, ut aegrotus aliquis aut sacramenti vim nesciat, aut minus periculosam reputans infirmitatem, salutem suam operari dissimulet... debet eum Presbyter loci admonere.» Potest ergo ministrari etiam unus tantum sit presbyter. Deinde ait: «Si infirmi qualitas talis sit, ut per se ipsum visitandum et ungendum dignum existimet Episcopus, ab ipso quam plurimum competenter fieri valet.» Similiter ait S. Gregorius (2): «Ingressus Sacerdos in domum infirmi, dicat hanc orationem... Postea faciat ei signum Crucis de oleo benedicto...» Supponit ergo unum sufficere Sacerdotem.

55. 3.º Antiquis historiarum exemplis posset id confirmari. Sic S. Gregorius Turon. (3) narrat, Artemium oleo sancto perunctum ab uno S. Nepotiano, S. Eugendus [sec. VII], uti in ejus fertur vita, rogavit unum e fratribus, cui unum commiserat ungeri infirmos, ut ipsum quoque de more ungeret.

56. Obj. 1.º Apostolus Jacobus ait: *Inducat presbyterus Ecclesiae, et orent super eum.* Ergo non sufficit unus Sacerdos.

Resp. Nego *conseq.* Alias posset deducere, omnes esse vocandos Presbyteros. Unde plurali numero significare voluit, non numerum personarum, sed genus hominum, seu fidelium, ad quos hoc officium pertinet. Sic solet commendari aegroti, quod consulat medicos, non ut plures vocet, sed aliquem ex illis. Pariter mandavit Dominus leprosis illis: *Ostendite vos Sacerdotibus;* tamen satis erat uni se exhibere, juxta legem (4): *Hic est ritus leprosi, quando mundandus est: adducetur ad Sacerdotem, etc.*

Obj. 2.º Olim etiam in Latina Ecclesia plures Sacerdotes hoc sacramentum ministrabant, et quidem necessario; sic refert Reinerus (5): «Sacramentum Unctionis etiam reprobant, quia tantum divitibus datur; et propter plures Sacerdotes ibi necessarios.»

Resp. Quod plures olim concurrerent Sacerdotes, si commode fieri poterat; conc. Id testatur Ledesma Bartho. (6). Quod fieret ex necessitate Sacramenti; nego: nam ex majori solemnitate et decencia plures vocabantur, ut ipse Ledesma testatur. Exinde abusus aliqui irrepere potuerunt, de quibus meminit Reinerus, vel consuetudo non necessaria.

(1) De Extr. Unct. can. 3. — (2) L. de Sacram. — (3) L. i. Hist. c. 41. — (4) Levit. XIV, 2. — (5) L. contra Wald. c. 5. — (6) 2. p. q. 23, a. 1.

Obj. 3.º Graeci constanter plures adhibuerunt Sacerdotes pro S. Unctione; septem, quinque, vel tres saltem: unus ergo non sufficit.

Resp. Nego id fieri constanter et de sacramenti necessitate. Verum de ea re in sequenti Scholio pauca.

SCHOLION

De numero ministrorum apud orientales pro Extrema Unctione.

57. De hac quaestione haec notavit Denzinger: «Orientales septem Sacerdotes regulariter huic officio impendere solent, vel, si non adsint, quinque, vel tres, vel si opus sit, etiam unum. Ex Bernato, apud Coptitas vel septem esse possunt Presbyteri, vel unus. Quod si Episcopus adsit, ipse solus septem elychnia accendit, septemque orationes recitat. Presbyteri autem tunc lectiones et evangelia legunt, quod secus Diaconi est officium, cum a Presbyteris confertur sacramentum. Sed et tunc Sacerdotes omnes unguunt, ut ex ordine nostro Vaticano sequitur; unus vero, si aegrotus ad Ecclesiam deferri nequeat, post solemnitatem super alium in Ecclesia peractam. Apud Syros septem, vel iis deficientibus, saltem tres Sacerdotes adhibendos esse, praecipitur in codice Florentino, a Stephano Evod. Assemano descripto. Denique, ut Ecclesiae orientalis morem enuntiat Synodus Libanensis, addens, tunc unum, vel omnes ungere, formamque enuntiare.»

Ex his patet, etiam apud orientales, potius ob solemnitatem, quam ad validitatem sacramenti, a pluribus Sacerdotibus ministrari sacram Unctionem.

CAPUT III.

De subjecto, de necessitate Extremae Unctionis et de dispositione ad illam requisita.

ARTICULUS I.

De subjecto Extremae Unctionis.

THESIS XI.

In Ecclesia Latina sacramentum Extremae Unctionis solis infirmis ministrandum est.

58. Prob. 1.º Tridentinum (1) ait: «Clementissimus Redemptor Noster... Extremae Unctionis sacramentum finem vitae, tanquam firmissimo quodam praesidio, munivit.» Tradiderat etiam Florent. (2): «Hoc sacramentum nisi infirmo, de cuius morte timetur, dari non debet.»

2.º Argumentamur cum Trident. (ibid. c. 3) ex verbis Jacobi, nempe: *Infirmatur quis in vobis? Inducat Presbyteros...* etc. «Jam vero quod attinet ad praescriptionem eorum, qui et suscipere et ministrare hoc sacramentum debent, haud obscure fuit illud etiam in verbis praedictis (Jacobi) traditum... Declaratur etiam, esse hanc Unctionem infirmis adhibendam.» Pari modo confirmat *Catechismus Rom.*: «Docendi sunt fideles, quamvis hoc sacramentum ad omnes pertineat, quaedam hominum genera excipi, quibus administrandum non est. At primum excipiuntur qui sano et firmo corpore sunt: iis enim Extremam Unctionem tribuendam non esse, et Apostolus docet, cum inquit: *Infirmatur quis in vobis...*»

59. 3.º Institutum fuit hoc sacramentum ad consummationem Poenitentiae et christianae vitae, ut supra in prooemio, juxta Tridentinum diximus. Postulat ergo ex natura sua ut ad finem vitae ministretur. Confr. Ex communi theologorum consensu cum

(1) Sess. XIV, *De Extr. Unc.* in proem.—(2) In Decr. pro *Arm.*

D. Thomæ (1): «Hoc sacramentum est ultimum remedium. » quod Ecclesia potest conferre immediate quasi disponens ad gloriam; et ideo illis tantum infirmantibus debet exhiberi, qui sunt in statu exentium, propter hoc quod aegritudo nata est mortem inducere, et de periculo timetur.»

SCHOLION.

De subjecto Extremæ Uctionis apud orientales.

Diximus in thesi, solis infirmis ministrandam sacram Uctionem in Ecclesia Latina; ut, quae sint certiora prius tradentes, paupis ab eo quod respicit orientales abstinere.

60. **Dico I.** A remotissima antiquitate, apud orientales, ministratur etiam sanis Uctio sacra.

1.° Patet ex *Euchologio*, et multis AA., id testantibus; ut Arcudius (2), Goarus (3), Denzinger (4) ait: «Coptias, » Bernatus et post eum Sollerius testantur, morbos latiori sensu intelligentes, tria morborum genera distinguere: corporis; animae, quae sunt peccata; spiritus, quae sunt afflictiones: in his omnibus Uctionem prodesse sentientes. Cum vero Extremam Uctionem tribuunt, unguunt etiam Diaconum et assistentium quemlibet, ne, ut ajunt, spiritus malignus ad eorum quemdam transeat.» Item Job Monachus (5) ait: «Tempus quo oporteat suscipere *Euchelion*, tota est mortalium vita post peccatum, ad extremum usque spatium.» Deinde reprehendit eos, qui post ultimas horas expectant. Simeon Thesalon. (sec. XIII) ait: «Sanctum oleum traditum est, veluti sacrum mysterium et divinae misericordiae typus, quod in sanctificationem praebetur his qui se a peccatis convertunt.»

2.° Ad istam orientalem consuetudinem respicere videtur Innocentius IV (6), prohibens, ne «Sacerdotes graecorum pro satisfactione Poenitentiae, Uctionem aliquam solummodo injungant.»

61. **Dico II.** Nihil certum adversus graecorum usum definiri potest, donec Ecclesia liquido rem decernat.

Prob. excludendo sententias *negantes* esse sacramentum. 1.° Quiddam AA., de praedicta graecorum consuetudine ajunt, esse abus-

(1) In 4, dist. 23, Q. 2, a. 2, q. 2.—(2) L. 5, de *Extr. Uct.* c. ult.—(3) In Not. ad *Sti. Oki. Offic.*—(4) Rit. Orient. de *Extr. Unc.* § 5.—(5) *Contempl.* 7^a *Myst. Eccl.*—(6) Ep. ad episc. *Tuscul.*

sum prorsus reprobandum, propter rationes ad thesim ostendendam expositas. Verum, licet aliqui ita sentiant, Ecclesiam tamen aliquando graecos improbase non invenio. In Florentino, ubi de unione actum est, et de graecorum emendandis erroribus, nihil circa Uctionem improbatum. Imo Innocentius (hicsupra) tantum prohibuit, ut solam tribuerent poenitentibus Uctionem.

2.° Alii censent, ritum illum esse quoddam sacramentale, non verum Uctionis sacramentum. Nam: a) Jacobus clare dixit *Infirmatur quis...* etc. Verum ad hoc reponitur, quod Apostolus docuit, quo pacto essent juvandi infirmi; non autem dixit, quod si soli possint eo modo juvari; praesertim cum aliqui effectus illius Uctionis possint etiam aliis prodesse. Simili modo subjunxit Jacobus: *Tristatur quis? Oret.* Tamen nemo dicit, solis tribus prodesse orationem.

b) Tridentinum (vide thesim) docet pro infirmis juvandis institutam S. Uctionem. Respondetur locutum esse Tridentinum, uti S. Jacobum, de infirmis, quatenus illi maxime indigent effectu Uctionis: nihil tamen dixit exclusive, respiciens, forte, ad morem graecorum.

c) Florentinum aperte docuit solis infirmis dandam Uctionem. Respondent: id quidem verum esse, quia edocere Armenos voluit de sacramentis juxta ritum Romanae Ecclesiae, in qua solis quidem infirmis ministranda est S. Uctio.

d) Ex nomine quoque arguunt; quod dicatur hoc sacramentum *oleum infirmorum*. At reponunt, ita jure vocari, quia sola haec Uctio est infirmis danda, et reliquae sacrae Uctiones nihil ad morbos sanandos prodesse valeant. Verum apud graecos non ita vocatur, ut diximus supra (1). Ex quibus ut vides, probatur assertum, i. e. nihil certum adversus graecorum usum posse definiri, donec Ecclesia liquido rem decernat. Verum vide rem hanc fusius ab aliis AA. expositam (2), ne in hac re nimis immoremur.

62. Dices: proinde fateri quoque necessum crit, rationes pro thesi adductas neque illam ostendere.

Resp. Dist. Quatenus non ostendunt saltem absolute et simpliciter repugnare essentiali hujusce sacramenti, quod ministratur extra mortis articulum: conc. Ita ut neque ostendant, congruum esse sacrae Uctioni ut pro eo articulo reservetur, atque ita fieri oportere in Ecclesia Latina: nego. Unde approbandum orientalium usum non censemus, cum in Decreto pro *Armenis* sat clare mens Ecclesiae eluceat.

(1) Cap. I, init.—(2) Migne, *Curs. Theol.* t. 24. *Theol.*—Tom. III.

Verum, quemadmodum S. Eucharistia potest etiam infantibus juxta graecorum consuetudinem et antiquam disciplinam concedi, et tamen congruentius, et non sine causa, reservatur adultis: quid obstare poterit, quod aliquid simile evenerit circa Extremam Unctionem?

THESIS XII.

Extrema Unctio non est iis administranda qui non fuerunt peccati capaces, uti pueri et perpetuo amentes.

63. Communior est et probabilior haec sententia. Prob. 1.º Juxta Tridentinum (supra) hoc sacramentum est consummatio Poenitentiae. Sed in iis, qui semper usu rationis caruerunt, nequit consummari Poenitentia; ergo.

2.º Est instituta sacra Unctio ad modum medicinae spiritualis, juxta ea quae supra diximus (1): sed non sunt ejusmodi medelae capaces ii qui peccare nequeunt; ergo. *Min.* patet: nam perficitur haec spiritualis medicina per actualia auxilia quibus mens roboratur, vel per condonationem qua reliquiae peccatorum delentur.

3.º Forma deprecatoria hujus sacramenti supponit peccandi capacitatem; ergo. *Ant.* patet: nam dicitur: «Indulgeat tibi Deus »quidquid... deliquisti.»

64. Obj. Qui in fine vitae baptizatur, potest S. Unctione ungi. Atqui ille reliquias non habet peccatorum: ergo et ii qui peccare nequiverunt inungi possunt.

Resp. Dist. *min.* vel nego. Licet enim omnis culpa et poena per Baptismum deleatur, non omnis sanatur mentis debilitas, ut non indigeat auxiliis actualibus post regenerationem roborari.

THESIS XIII.

Extremae Unctionis sacramentum potest ab eodem subjecto saepius suscipi.

65. *Nota.* Antiqui nonnulli theologi putarunt non posse sacram Unctionem iterari; quibus aliquarum Ecclesiarum consuetudo favebat. In eo nitentur, quod spectat hoc sacramentum ad Poenitentiam publicam, quam iterari prohibent sacri canones. Item, aliae sacrae Unctiones nequeunt iterari; puta Baptismatis, Confirmationis, sacrorum vasorum, etc. Praevaluit tamen, et certa ac ca-

(1) Th. III.

tholica jam est nostra sententia, quae est communis theologorum cum D. Thoma.

66. 1.º Tridentinum (1) ait: «Quod si infirmi, post susceptam hanc Unctionem convalescerint, iterum hujus sacramenti subsidio juvari poterunt, cum in aliud simile vitae discrimen inciderint.»

2.º D. Jacobus indefinite dixit: *Infirmatur quis in vobis?* Atqui non minus proprie infirmatur qui primum, quam qui secundo et iterum infirmus evadit; ergo.

67. 3.º Qui semel a peccatorum reliquiis fuit sanatus, potest deinde eadem medicina rursus indigere; ergo minime consonat naturae hujus sacramenti, quod semel tantum ministrari valeat.

68. Ad 1.^{am} difficultatem dicimus, Poenitentiam publicam, quae est institutionis ecclesiasticae, non in omnibus assimilari Extremae Unctioni, quae est sacramentalis medicina. Praeterea, potuisset sane Ecclesia concedere publicam iterari Poenitentiam.

Ad 2.^{am} Aliae Unctiones sunt ad consecrandum institutae; haec autem ad sanandum; ideo negatur etiam paritas.

ARTICULUS II.

De necessitate Extremae Unctionis, et de dispositione ad illam requisita.

THESIS XIV.

Sacramentum sacrae Unctionis non est necessarium ad salutem, neque necessitate medii, neque praecepti.

69. *Nota.* Non esse hoc sacramentum de necessitate medii, consentiunt theologi omnes. Neque dari praeceptum divinum vel ecclesiasticum illud recipiendi, communior est cum D. Thoma sententia; at alii cum Magistro Sent., Petro Soto, etc., putarunt dari obligationem.

70. 1.º pars prob. 1.º Si esset hoc sacramentum ad salutem medium necessarium, id Ecclesia novisset ac docuisset. Sed nullibi constat de ejusmodi necessitate, nec unquam Ecclesia eam edocuit; ergo.

(1) Sess. XIV, de Extr. Unct. c. 3.

2.º Extrema Unctio est vitae christianae et Poenitentiae complementum, quatenus reliquias abstergit peccatorum. Sed ad salutem sufficit peccatis non infici et vita frui christiana: ergo.

3.º Auxilia ad salutem necessaria nulli negantur: ergo, etiamsi non suscipiatur speciale aliquid ac uberius subsidium, potest salus obtineri. Potest inde etiam confirmari; quod tempore interdicti, cum alia concedantur ab Ecclesia sacramenta, hoc ministrare non permittitur.

71. II.^a pars aperte patet, quia nullibi promulgatum invenitur mandatum divinum vel ecclesiasticum suscipiendi Extremam Unctionem.

72. Obj. Conc. Colonien. II (a. 1549) impios appellat eos, qui sacram suscipere respuunt Unctionem: et mandat eisdem ecclesiastica privari sepultura. Ergo saltem urget obligatio ex praeecepto.

Resp. Dist. *ant.* Qui respuunt ex contemptu, appellantur impii et damnantur a concilio; conc. Aliter; nego. Sic enim loquitur concil. «Relatum nobis in concilio est, impios quosdam homines, infirmis tatis suae tempore, Unctionem sacram respuisse, ac contempsisse: quamobrem...»

THESIS XV.

Sacrae Unctionis sacramentum nequit fructuose suscipi nisi in statu gratiae, saltem existimato; requiritur insuper, ut peccator sit saltem attritione dispositus.

73. I.^a pars prob. A Christo D. est principaliter institutum hoc sacramentum ad vitae christianae et Poenitentiae consummationem, et animi robur, tamquam spiritualis medicina (1). Atqui ejusmodi effectus vitam gratiae supponunt: ergo voluntas Christi est, ut in statu gratiae suscipiatur.

2.º *Catechismus Rom.* docet: «Quoniam vero omni studio curare oportet, ne quid sacramenti gratiam impediatur; si vero nihil magis adversatur, quam alicujus peccati mortiferi conscientia; servanda est catholicae Ecclesiae perpetua consuetudo, ut, ante Extremam Unctionem, Poenitentiae et Eucharistiae sacramentum administraretur.»

74. II. pars prob. Dictum est in Disquis. de Poenitentia, peccatorum detestationem esse de necessitate medii ad salutem. Ergo do-

(1) Supra, Th. III.

lor aliquis, saltem attritionis, requiritur, ut per Sacram Unctionem peccata remittantur. Dico: saltem attritionis. Nam, cum voluerit etiam Dominus remittere per hoc sacramentum peccata, debet illa sufficere dispositio, quae in sacramentis mortuorum sufficit.

75. Dices: nihil ergo differt Extrema Unctio a ceteris vivorum sacramentis, quae etiam attritos, bona fide accedentes, justificant.

Resp. Nego *consequentiam*. Nam istud sacramentum peccata directe remittit, ex propria institutione, et ex opere operato; cetera autem minime. Deinde sacramenta vivorum indirecte posse justificare, probabile quidem est: hoc autem S. Unctionis sacramentum posse per se peccata etiam remittere, longe certius est, ut rationes supra positae (ibid.) ostendunt.